

Vastus saadetud 21.11. 2023

Valitsusasutus küsis eetikanõukogu hinnangut juhtumile, kus ametnik saabub tööle ja lahkub töölt motoklubi Hell's Angels sümboolikaga riietuses. Küsiti, kas nimetatud ametniku käitumine on vastuolus ametnikueetikaga ning millised on võimalused tema väljendusvabaduse piiramiseks.

Eetikanõukogu arutas päringut ja tegi järgnevad tähelepanekud:

Igaühel on õigus väljendusvabadusele (PS § 45) ja eneseteostusele (PS § 19). Väljendusvabadusel ja eneseteostusel on keskne roll demokraatliku ühiskonna toimimises ja igaühe vabas arengus, kuid selle vabaduse kasutamisega kaasnevad ka kohustused ja vastutus. Ametnikule kehtivad kõrgendatud nõudmised tööalaselt ja ka sellistes töövälistes olukordades, millel on kokkupuude ametnikurolliga. Ametnik peab oskama hinnata oma tegevuse mõju ametiülesannete täitmisele. Ametniku käitumine ei või heita varju asutuse tegevusele ja mainele ega kahjustada avaliku teenistuse kuvandit tervikuna. Ametnikueetika koodeks eeldab seaduskuulekat, vastutustundlikku ning usaldusväärset käitumist nii tööl kui töövälisel ajal.

Nimetatud asutuse kesksed väärtused on õiguskuulekas käitumine, hea liikluskultuuri eest seismine ja selles eeskuju andmine. Selle üleilmselt tuntud motoklubiga avalikkuses seostatavad põhimõtted ja käitumisviisid ei toeta nende eesmärkide täitmist. Samas Hell's Angels ei ole Eestis kantud kuritegelike ega terroristlike organisatsioonide nimekirja ning nende sümboolikat pole seadusega keelatud kanda.

Ametnikueetika nõukogu leidis, et kirjeldatud juhtumil ei ole eetika seisukohalt põhiküsimus ametniku riietuses, vaid tema põhimõttelistes hoiakutes, ametiülesannete täitmisel ja sobivuses ametikohale. Seda saab hinnata asutus ise.

Kui juhi hinnangul inimese veendumused ja käitumine väljaspool tööülesannete täitmist mõjutab tema igapäevatööd, siis tuleks sellest kõigepealt omavahel rääkida ning teha kokkulepped edasiseks, et töö ei kannataks. See on oluline ka aru saamiseks, kas ja kuidas inimene saab aru organisatsiooni väärtustest ja ise tajub oma käitumise mõju. Inimese sobivuse hindamisel töökohale peaks esiplaanil olema eelkõige tööülesannete korrektne täitmine.

Soovitati asutusel ka üle vaadata oma sisekorrad ja ametijuhendid ning vajadusel seal sisalduvaid põhimõtteid täiendada.